مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد
دوره سی و دو، شماره نه، آذر ۱۴۰۳
تاریخ دریافت:۱۴۰۳/۰۷/۲۰
تاریخ پذیرش:۱۴۰۳/۰۷/۲۲

ضرورت ارزیابی کیفیت آموزش بالینی و چالش‌های آن

لیلا احمدی لاری*[۱]، سمیه زیدآبادی‌نژاد[۲]، پرنیا ابوالقاسمی‌نژاد[۳]

نامه به سر دبیر

مقدمه: آموزش بالینی در شکل‌دهی توانمندی‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای فراگیران نقش مهمی دارد و قسمت حساس و اساسی آموزش علوم پزشکی است. آموزش بالینی اطلاعات و مهارت‌های مربوط به مراقبت از بیمار را برای دانشجویان ارائه می‌دهد و هم‌چنین سبب افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری، بهبود تفکر انتقادی و افزایش اعتمادبه‌نفس دانشجویان می‌شود. آموزش بالینی فرصت مناسبی را برای تبدیل دانش نظری به مهارت‌های روانی حرکتی برای دانشجویان در فرآیند مراقبت فراهم می‌کند به‌طوری که هرچه آموزش به دانشجویان بهتر باشد کیفیت مراقبت مطلوب‌تر می‌شود، بنابراین توجه به آموزش بالینی و عوامل مؤثر بر آن مهم است. با توجه به اهمیت ارزیابی مستمر وضعیت موجود آموزش بالینی، پیشنهاد می‌گردد با بازنگری محتوای دروس و ارائه درس‌هایی با اهداف روشن، داشتن طرح درس، برنامه آموزش بالینی و توجیه کامل و دقیق دانشجویان، استفاده از وسایل کمک آموزشی جدید، برنامه‌ریزی مناسب جهت تقسیم تعداد دانشجویان در بخش‌ها، تجهیز بخش‌ها به امکانات رفاهی بیشتر مشکلات حوزه آموزش بالینی کاهش یابد، علاوه بر این مسئولین با ارزیابی مستمر وضع موجود و استفاده از نظرات دانشجویان و آموزش دهندگان، تحلیل مسائل و شناسایی مشکلات و چالش‌های موجود سبب ارتقاء کیفیت آموزش شوند.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی، آموزش بالینی، چالش

ارجاع: احمدی لاری لیلا زیدآبادی‌نژاد، سمیه، ابوالقاسمی‌نژاد پرنیا. **ضرورت ارزیابی کیفیت آموزش بالینی و چالش‌های آن.** مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد ۱۴۰۳؛ ۳۲ (۹): ۹۰-۸۱۸۷.

۱- گروه هوشبری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی لارستان، لار، ایران.
۲- گروه هوشبری، دانشکده علوم پزشکی سیرجان، سیرجان، ایران.
۳- گروه بهداشت عمومی، دانشکده علوم پزشکی سیرجان، سیرجان، ایران.
*(نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۳۸۹۹۴۰۵۱۰، پست الکترونیکی: elnaz_ahmadi71@yahoo.com ، صندوق پستی :۷۴۳۱۷۴۶۴۶۵

[Downloaded from jssu.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.18502/ssu.v32i9.17089]

سردبیر محترم

آموزش بالینی در شکل‌دهی توانمندی‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای فراگیران نقش مهمی دارد و قسمت حساس و اساسی آموزش علوم پزشکی است (۱). آموزش بالینی، اطلاعات و مهارت‌های مربوط به مراقبت از بیمار را برای دانشجویان ارائه می‌دهد و هم‌چنین سبب افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری، بهبود تفکر انتقادی و افزایش اعتمادبه‌نفس دانشجویان می‌شود (۲). آموزش بالینی فرصت مناسبی را برای تبدیل دانش نظری به مهارت‌های روانی حرکتی برای دانشجویان در فرآیند مراقبت فراهم می‌کند به‌طوری که هرچه آموزش به دانشجویان بهتر باشد کیفیت مراقبت مطلوب‌تر می‌شود، بنابراین توجه به آموزش بالینی و عوامل مؤثر بر آن مهم است (۳). علی‌رغم اهمیت آموزش بالینی، این روش آموزشی همچنان با چالش‌های زیادی مواجه است که مهم‌ترین آن‌ها شامل جدایی بین تئوری و عمل، اضطراب در محیط بالینی، ارزیابی توسط مربیان و ترس از اشتباه، سردرگمی دانشجویان بین خواسته‌های مربیان و پرستاران، عدم علاقه دانشجو، تعداد بیش از حد دانشجویان در محیط، بیمار ناکافی بیمارستان، بی‌کفایتی و غیرحرفه‌ای بودن مربی، ارزیابی نادرست، کمبود زمان آموزشی، عدم هماهنگی بین اساتید، کمبود هیئت علمی، کمبود منابع مادی کمبود انگیزه و مشکلات ارتباطی است (۴). شناسایی چالش‌های آموزش بالینی می‌تواند به نتایج ارزشمندی در برنامه‌ریزی، رفع موانع و ارتقای آموزش بالینی منجر شود بنابراین توصیه می‌شود مدیران آموزشی با برنامه‌ریزی، اجرای خردمندانه، استفاده از روش‌های نوین آموزشی و ارزیابی آموزش بالینی و نظارت مکرر بر برنامه‌های آموزشی چالش‌های ذکر شده در بالا را برطرف کنند، علاوه بر این لازمه ارتقای کیفیت آموزش بالینی، ارزیابی مستمر وضعیت موجود، شناسایی نقاط قوت و اصلاح نقاط ضعف است (۵).

ارزیابی مستمر کیفیت آموزش بالینی از گذشته تا حال به عنوان یک شاخص اساسی برای اندازه‌گیری کیفیت برنامه‌های آموزشی در نظر گرفته شده است. به‌طور کلی، این روش به مؤسسات کمک می‌کند تا روش‌های جدید تدریس و یادگیری را اتخاذ و به‌کار گیرند و ساختار برنامه را به دقت بازبینی کنند. در این ارزیابی‌ها، نظرات و رضایت دانشجویان عوامل مهمی در نظر گرفته شده‌اند که که می‌توانند الگویی برای اصلاحات آینده و بهبود کیفیت خدمات باشند. یک محیط یادگیری بالینی بهینه بر رشد حرفه‌ای دانشجو تأثیر مثبت دارد، هم‌چنین یک محیط آموزشی ضعیف می‌تواند بر روند رشد حرفه‌ای دانشجو تأثیر منفی بگذارد. روش‌های یادگیری و تدریس، محتوای آموزش بالینی، خدمات پشتیبانی یادگیری، نحوه شبیه‌سازی آزمایشگاه‌های بالینی از محیط بالینی واقعی، سطح دانش و مدیریت مربی بالینی و حمایت او در یک موقعیت استرس‌زا و هم‌چنین تطابق محتوای آموزشی بالینی با آنچه در کلاس درس (تئوری) تدریس می‌شود از فاکتورهای مهم ارزیابی به‌شمار می‌آیند (۶).

با توجه به اهمیت ارزیابی مستمر وضعیت موجود آموزش بالینی، پیشنهاد می‌گردد با بازنگری محتوای دروس و ارائه درس‌هایی با اهداف روشن، داشتن طرح درس، برنامه آموزش بالینی و توجیه کامل و دقیق دانشجویان، استفاده از وسایل کمک آموزشی جدید، برنامه‌ریزی مناسب جهت تقسیم تعداد دانشجویان در بخش‌ها، تجهیز بخش‌ها به امکانات رفاهی بیشتر مشکلات حوزه آموزش بالینی کاهش یابد، علاوه بر این مسئولین با ارزیابی مستمر وضع موجود و استفاده از نظرات دانشجویان و آموزش دهندگان، تحلیل مسائل و شناسایی مشکلات و چالش‌های موجود سبب ارتقاء کیفیت آموزش شوند.

تعارض در منافع: وجود ندارد.

[Downloaded from jssu.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.18502/ssu.v32i9.17089]

CC BY-NC 4.0

References:

1-Jafarzadeh S. ***Evaluation the Quality of Clinical Education from Perspectives of Perating Room Students, in Fasa University 2016***. JABS 2018; 8(4): 1046-55. [Persian]

2-Arkan B, Ordin Y, Yılmaz D***. Undergraduate Nursing Students' Experience Related to their Clinical Learning Environment and Factors Affecting to their Clinical Learning Process***. Nurse Education in Practice 2018; 29: 127-32.

3-Jasemi M, Whitehead B, Habibzadeh H, Zabihi RE, Rezaie SA. ***Challenges in the Clinical Education of the Nursing Profession in Iran: A Qualitative Study***. Nurse Educ Today 2018; 67: 21-6. [Persian]

4-Attia YK, Ibrahim RH. ***Nursing Clinical Instructors' Perspectives on Clinical Learning Environment Challenges: A Qualitative Study***. Nurse Educ Today 2021; 101: 104875.

5-Montaseri A, Faseleh Jahromi M, Badiyepeymaie Jahromi Z, Hojat M, Javadpour SH. ***Explaining the Status of Clinical Nursing Education: A Qualitative Research in Iran***. Jundishapur Journal of Health Sciences in Press 2021; 40: 1-7. [Persian]

6-Hemida Salem A. ***Critical Care Students' Perceptions, Satisfaction, and Reflections on their Clinical Learning Environment: A Step for Quality Improvement***. Egyptian Journal of Health Care 2023; 14(4): 1429-45.

[Downloaded from jssu.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.18502/ssu.v32i9.17089]

CC BY-NC 4.0

Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences
Vol 32| NO 9 | Nov 2024
Received: 11 Oct 2024
Accepted: 13 Oct 2024

Importance of Evaluating the Quality of Clinical Education and Its Challenges

Leyla Ahmadi lari[*1], Somayeh Zeidabadinejad[2], Parniya Abolghaseminejad[3]

Letter to editor

Introduction: Clinical education plays a crucial role in shaping the capabilities and professional skills of learners, and it is an essential and sensitive part of medical education. Clinical education provides students with information and skills related to patient care, as well as improving decision-making skills, critical thinking, and increasing students' self-confidence. Clinical education provides an opportunity for transforming theoretical knowledge into practical skills in caregiving, meaning that enhanced education leads to improved quality of care. Therefore, attention to clinical education and its influencing factors is important. With the importance of continuous assessment of the current status of clinical education, it is proposed to review the content of courses and provide clear objectives, lesson plans, clinical education programs, and thorough justification for students. The use of new educational aids, appropriate planning for dividing students into sections, and equipping departments with more facilities can reduce the problems in clinical education. Furthermore, authorities ought to enhance educational quality by regularly evaluating the current landscape and employing feedback from learners and teachers to examine issues and pinpoint existing obstacles and difficulties.

Keywords: Assessment, clinical training, challenge.

Citation: Ahmadi lari L, Zeidabadinejad S Abolghaseminejad P. **Importance of Evaluating the Quality of Clinical Education and Its Challenges.** J Shahid Sadoughi Uni Med Sci 2024; 32(9): 8187-90.

[Downloaded from jssu.ssu.ac.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.18502/ssu.v32i9.17089]

[1]Department of Anesthesiology, School of Nursing, Larestan University of Medical Sciences, Larestan, Iran.
[2]Department of Anesthesiology, Sirjan School of Medical Sciences, Sirjan, Iran.
[3]Department of Public Health, Sirjan School of Medical Sciences, Sirjan, Iran.
***Corresponding author: Tel:**07152245009**, email:** elnaz_ahmadi71@yahoo.com

CC BY-NC 4.0